

harmonikus sajátosságainak elemzésével mutatja ki az új romantikus elvek térfoglalását.

Kókai könyvének főérdeme, hogy a száraz német zenefilológiai irányzat mellett, legalább megpróbálkozott a szellemtörténeti vonatkozásokkal is, így bizonyos fokig átfogóbb eredményeket tud felmutatni. Ezek az eredmények csak fokozódnának, ha zenei szaktudását teljesebben egészítené ki a filozófiai-esztétikai szemlélet elmélyítésével, ami nélkül romantikus művészet felfogása elképzelhetetlen.

*

A keleteurópai folklóre nagy felvirágzása mellett természetszerűen megcsappant az érdeklődés a kultúráját már régen megteremtett német népdal iránt. A német filológiai dolgozatok LVIII. füzeté Kramer Imre «A magyarországi német népdal» c. dolgozata kimutatja, hogy a magyarországi német népdal nem azonos a németországgal, abból fakadt, de a magyar környezet hatására elkejlődött tőle. Ennek a kis szigetkultúrának a törvényszerűségét tehát már azért sem fölösleges kikutatni, mert a nagyobb méretű gyűjtések olyan útmutatást is adhatnak, amelyek etnológiai és geográfiai szempontok mellett még telepítéstörténeti szempontból is nem csekély fontosságúak lesznek.

Prahács Margit.

Dr. vitéz Kárpáthy-Kravjánszky Mór: Rudolf uralkodásának első tíz éve. A magyar történetírás háború utáni fellendülésének okát nemcsak az új módszerek és szempontok érvényesítésében, új tehetségek feltűnésében kell keresnünk, hanem új források feltárásában is. Különösen a bécsi udvari titkos levéltár megnyitása a kutatók számára nagy jelentőségű. Itt külön magyar történeti intézet működik, amely az óriási anyag-

ból kiválogatja a magyar szempontból értékeset. Hasonló munkát végzett Velencében Kárpáthy-Kravjánszky Mór, aki eddig több rövid tanulmányban számolt be kutatásainak eredményéről. Ez a 278 oldalas kötet is csak egy részletet foglal össze a nagy anyagból.

Forrásai a velencei követjelentések. Mint a szerző kiemeli, a hatalmas köztársaság diplomáciai szervezete túltesz a pápai államén is, megbízhatóság és ügyesség szempontjából s ezért szinte nélkülözhetetlen forrása a magyar történetírásnak.

Kárpáthy-Kravjánszky Mór történetírói módszerének legjellemzőbb tulajdonsága a hűségre való törekvés. Elméleteket nem állít fel, még az adatok rendszerezésében is óvatos, hogy a valóságot meg ne hamisítsa. Inkább lemond a rendszerezés teljességéről, valamilyen uralkodó gondolat kidomborításáról. Ennek köszönhető valószínűleg az is, hogy Rudolf uralkodásának nemcsak magyar vonatkozásait érinti, hanem a birodalom kormányzásának minden problémáját. A mi szempontunkból legérdekesebb Rudolf viszonya Báthory Istvánhoz, aki titokban a magyar trónra pályázik. Ez a titokban ellenségeskedő, gyanakvó viszony nyílt kitörésre nem vezet ugyan, hála a két uralkodó másirányú súlyosabb gondjainak (Rettenetes Iván Báthorynál, a török és a vallási harcok Rudolfnál) és a pápai diplomácia mesterkedésének, amellyel össze akarják hozni a két királyt a török ellen, de azért Rudolf igazán csak Báthory halálával szabadul a nyomás alól.

F. I.

A Magyar Nemzeti Múzeum Hírlaposztálya.

A Magyar Nemzeti Múzeum Hírlaposztálya az idén érkezett el megalakulása ötvenedik évfordulójához. Ebből az alkalomból írta meg *Goriupp*